

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XLII. Verane sii Præsentia Christi in Eucharistia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

Ceremonia Confirmationis qua, quatenus sint probæ?

Verane sit Præsentia Christi in Eucharistia?

LUTHERANVS Kemnitius *par. 2. Exam. pag. 283.* CALVINVS *Inst. l. 4. c. 19 §. 10.* halitum Episcopi super ampullam Chriftatis vocant fœtidam inquinacionem. 2. lidẽ cum Heshusio illud accinium Chori ad sacrarum Chriftam, *Aue sanctum Chriftum*, vocant idololatriam. 3. Cætera Kemnitius *pag. 323.* tragicè exagitat; quòd hinc dediri mittamus examen puerorum, fidei professionem, & adhortationem.

AVTOR. Ceremoniæ Chriftales sunt Apostolicæ: teste *Isidoro, Alcuio, &c.*
 I. Benedictio olei & balsami, *1. Tim. 4.* per Verbum Dei & orationem sanctificatur. 2. Signum Crucis consecrat omnia, teste *Chryl. hom. 55. in Matt.* Aug. *tract. 118. in Ioann.* 3. Anhelatio super ampullam habet exemplũ Chrifti, *Ioan. 20.* Apostolos insufflantis. Nec magica esse potest vt quæ significet Sp. Sanctum, & à Deo petat benedictionem. 4. Salutatio est rei sacræ honoratio; vt mulieribus Dominus. *Matth. vlt. dixit: Auctè, &c.* neque eos ipsas adorauit. S. Andreas paratum sibi crucis patibulum salutauit. &c. 5. In Confirmatione est Patrinus, Preces Episcopi; Pax, & Ictus manu plasnà, Obligatio frontis inunctæ; Per hebdomadam non lauetur caput: tempus Paschale aut Pentecostes, Ieiuniũ Confirmantis. Hæc per antiquos habent testes Scriptores, mysticasque significaciones.

IV. DE EVCHARISTIAE VERITATE.

LUTHERVS demum oppugnator fuit Sacramentiorum; at Pater eorum prius, dum semina lectionis. 1. *Nam epist. ad Romanenses ait, se valde hoc propensum, quod in Eucharistia fiat meta signonatumque id asserere at obiectis Scripturis nequise respondeat.* 2. *In Captiuit. Babil. c. de Bays allo-*ri; Sacramenta esse nuda Signa. 3. *Ibidem negat, 6. Ioannis ad Eucharistiam pertinere.* 4. *Ibidem, Hic panis est corpus meum;* scilicet aut Tropice aut Allegorice: Hinc Tropice nati. 5. *Lib. de Euch. at Wild* negat esse Adorandam; dubitat, an Diuinitas & Am-Consistat in Eucharistia.

Hicce inductus, anno 1525. *Carolstadtus* Lutheranus primus aperte negat Præsentiam Chrifti in Cœna; teste *Cochleio* in actis Lutheri: *Zwinglius* eodem anno 1521. *lib. de Coena & sal. rel.* suam retractat sententiam, de Præsentia Chrifti cum pane; asseritque illum de mero signo, absentiaque Rei signatæ. In hanc ait se multò antè agnouisse; ait, vt prædicem seruum tempore seruisse. *Oecolampadius* accessit *Zwinglio*; mox horum discipuli plures: vt *Ballingerus* *Zwinglii* successores *Tiguris*, *Ber. Ochinus*, *Petr. Martyr, &c.*

CALVINVS anno 1536. idem vulgavit editis Institutionibus ad Regem Galliarum *Franciscum*; in auctoribus anno 1539. in auctillimis anno 1559. Anno 1540. reprehendit sententiam Lutheri & *Zwinglii*; cum ab hoc solum verbis differret; Vnde anno 1549. edidit librum de Consensu suo cum *Tiguriis*. *M. hunc secuti sunt cæteri.*

CALVINVS autem studio obscurauit sententiam suã, asserens ista:

I. *In Consensu cum Tig. & Beza, in Sacram. de re Sacram. q. 6.* Symbola tantum esse in terra: Corpus Chrifti solum in cæli decernimato loco, & alibi nusquam.

II. Absentem Chriftum tamen ita signum coniunctum esse, vt, in *Matth. 26.* *Abstantia Corporis Chrifti pascatur anima nostra.* Quod, *Inst. l. 4. c. 17. §. 5.* *Sicut non aspectus, sed est*

panis alimentum corporis sufficit: ita verè ac penitus participem Christi animam convenit. Sic & Beza. &c.

AVTOR. AT, pugnāt, corpus Christi solum in cœlo esse; & hîc in pane commedi?

III. Respondet ibidem §. 7. *Huius mysterio nec mens cogitando, nec lingua explicando par esse potest.* §. 10. *Ergo concipiat Fides, Spiritum verè unire, quæ locis distincta sunt.* Et, §. 32. *De Modo si quis me interroget, fateri nō pudebit, sublimius esse Arcanum, quàm comprehendens, vel enarrari queat.*

IV. Non ipsum Christum; sed vim Substantialem Carnis descendere per Spiritum Christi, uti Canalem. Ibid. §. 12. *Vinculum istius coniunctionis est Spiritus Christi, seu Canalis.* &c. *Si Sol radiis suam quasi Substantiam traiecit ad generandos fetus: Cur non & Spiritus Christi esset irradiatio ad communionem carnis?*

AVTOR. AT, ista Virtualis est, non Substantialis influentia; contra quam in I, dixit idem.

V. Ne igitur nimium tribueret Sacramento, sc. Realem Qualitatē à Carne Christi dimanere, ait, *Unionem fieri per Fidei Manducationem.* §. 32. *Neo opus ut ad nos descendat: quasi, si ad senos euehat, non aquè potiamur eius presentia?*

AVTOR. AT, pugnat hoc isti IV, quod magno miraculo ad nos descendat Virtus, &c.

VI. Neque tamen idem esse dicit, §. 5. & 11. *Crederè, & Manducare; sed hoc effectum illius esse; & sic inesse nobis Christum obiectivè; sicut omne, de quo cogitamus actu.*

VII. Hinc sequitur, ait, §. 33, 34. *Improbos symbola solum, non Christi corpus percipere: lib. de Consensu: Solos Prædestinatos verè credere, & communicare.*

VIII. Ibid. §. 5. *Non facit Sacramentum, ut Christus panis vita esse primum incipiat: Sed*

in Memoriam vocat panem vita esse factum, quo assidue vescamur. Pollicetur enim nobis; Quicquid fecit, aut passus est Christus, id ad nos vivificandos factum. Itaque non dat fidem, non dat Corpus Christi, sed testatur solum & confirmat iam haberi.

AT, quid plus, minusve probis, quæ reprobis symbola testantur? Iam hinc tria colligimus. 1. Caluini sententiam non esse incomprehensibilem ingenio: cum solum reuocent in memoriam Christi passionem: quod & imago crucifixi præstat. 2. Encomia illa, verè participari Corpus Christi; esse iudificationes meras, nil de Christo relinquentes. 3. Quod porrigere Cœnam sit testificari, accipientes iam antea sumsisse Cœnam.

AVTOR. Conc. Trid. Sess. 13. c. 1. *S. Synodus aperitè & similiter profitetur: 1. Post 2. Panis & Vini Consecrationem, 3. Dominum nostrum Iesum Christum, 4. Verum Deum atq. hominem Verè, 5. Realiter, 6. ac Substantialiter, 7. sub specie illarum rerum sensibilium contineri. Primum est cōtra Vbiquistas Lutheranos, qui volunt etiam Ante Consecrationem adesse Corpus Christi. Est & cōtra Caluinistas; qui fingunt, Cœnam esse Signum cōiunctionis cum Christo iam antea factæ per fidem. Secundum est contra Vbiquistas; qui volunt vi Omnipræsentia, non Consecrationis, adesse. Contra Caluinistas; quod ad sit vi Promissionis, nō Consecrationis. Tertium: quod ad sit totus: Corpus, sub specie panis: Sanguis, sub specie Vini: idque vi Sacramenti. At vi Concomitantia; sub Vtraque iunctim & disiunctim, Totus. Estque contra Lutherum: Quartum: Verè; non Figuratè: est contra Sacramentarios Tropistas, seu Symbolistas. Quintum: Realiter, est contra*

Na tra

tra Calvinistas & Zyving. qui Fide apprehendi aiunt realem Christum. *Sextum substantialiter*, ob Transubstantiationē, cum existendi modo Sacramentali, non Naturali: id est, ad modum Substantiæ, non Quantitatis: illa vero cætera consequuntur, non habentem ab circumstantia seu ordinem, seu locum &c. *Septimū* clarius explicat existēdi modum, non ut in loco, vase, aut velo: sed sicut substantia panis antea fuit sub suis accidentibus: nisi quod hæc in hæserint panis substantiæ, nunc autem non insint Substantiæ Christi. Idèd hæc tam diu perseuerat, quàm diu durasset substantia panis. Idè est contra imposturam Bezae, Lutheranos isto decipientis: Corpus Christi verum verè est in Cœna Domini: sed intelligentis Cœnam, quæ in Cœlo à Sanctis celebratur, non, quæ in terra.

Existis Regulas Enunciationum vide in *Bell. l. 1. c. 2.*

QVÆSTIO XLIII.

An, & Ecquid doceatur Præsentia Realis ex FIGVRIS?

AVTOR. Ita inquam. Figuræ sunt necessariò minus præstantes rebus figuratis: Vnde *Col. 2. Heb. 10.* dicuntur *Vmbra*. Atqui, Si Corpus Christi non inesset Eucharistiæ, iã huic figuræ essent aut *I. Aequales*, ut panis, *Gen. 14.* Melchitede: hi: Et panes Propositionis, *Ex. 40. 1. Reg. 12.* Et *Heliq. 3. Reg. 19. 2.* Aut Præstantiores: ut Agnus paschalis, *Exod. 12.* Sanguis Testamenti aspersus, *Exod. 24. Hebr. 9.* & Manna, *Exod. 16. Ioann. 6.* Quocirca rei figuratæ Eucharisticæ diuinius quid inesse debet, quàm figuris inerat.

PETRVS MARTYR *in defens. Euch. p. 3.* dicit duo. 1. In Veteribus & Nouis Sacramentis symbola esse diuersa; at Rem eandem. Quia, *1. Cor. 10. Eandem escam Nobiscum manducauerunt. & potum biberunt: Petra autem est Christus.* 2. Nouis Sacramentis tamen esse symbola præstantiora antiquis: quia sunt æternatura, simpliciora, clariora in verbis expressis; significant rem factam, non futuram; acrius fidem excitant, vberius fructificant. 3. Et Apostolo eadem sunt, Edere panem, & de pane: bibere calicem, & de calice, *1. Cor. 11.*

DICO AD I. Apostolus ait, quod eandem escam inter te, non Nobiscum, manducauerunt. Nec ait, Escam, potū, aut Rem Sacramenti Hebræorum fuisse Christum.

AD II. Istæ prærogatiuæ sunt symbolis extrinsecæ, ideo paruam afferunt signis dignitatem, vt signa sunt. Nam propria signorum dignitas est in Significadō: Et sic Vetera melius significant. Etiam Res symbolicæ veteres sunt meliores; vt Agnus panis; Manna de Cœlo, quàm panis è furno. Quare nostra Sacramenta veteribus essent inferiora; nisi quid aliud haberent diuinius. Verba etiam Vtrisque sunt paria, seu Institutionis, seu Promissionis. Consecrationis. tamē sunt in Nouis præstantiora. Atq; hoc explodunt hæretici.

AD III. Ista sunt vera. Non tamen ij dicuntur bibisse Petram, id est, Christum; sed *de Petra*: at nos edimus bibimusque Petram ipsam.

QVÆSTIO XLIV.

An Præsentia realis probetur ex Promissione Christi, Ioann. 6?

LVTHERVVS *lib. de Capt. Babyl. c. 1.* negat, Ioannis *c. 6.* agi de Eucharistia; esse que totum seponit, vt quod ad rem pertinet. Sic & Zyvingius, *Oecolampadius, Kemnicus.*